

Kertomus Suomen Muinaismuistoyhdistyksen toiminnasta vuonna 2008

Yhdistyksen tarkoitus

Yhdistyksen tarkoituksena on edistää Suomen maan ja kansan sekä Suomen suvun ja sen asuma-alueiden ynnä mahdollisuuksien mukaan muiden kansojen ja alueiden muinaisuutta valaisevia muinaistieteellisiä, etnologisia, taide- ja kulttuurihistoriallisia tutkimuksia, levittää tietoa oman maan muinaisjäännöksistä ja osaltaan vaikuttaa niiden suojelemiseen sekä herättää ja pitää vireillä kansan harrastusta muinaismuistoihinsa. Tätä toimintaa yhdistys harjoitti jo 138 vuoden kartuttamalla kokemuksella. Yhdistys on Tieteellisten seurain valtuuskunnan jäsenseura.

Kokoukset ja yleinen toiminta

Yhdistys piti vakiintuneeseen tapaan seitsemän jäsenkokousta, joista neljä kevät- ja kolme syyskaudella. Kokoukset pidettiin Suomen kansallismuseon auditoriossa kuukauden ensimmäisenä keskiviikkona, poikkeuksena lokakuun kokous, joka pidettiin Kulttuurien museossa, Tennispalatsissa sekä vuosikokous, joka pidettiin vapun vuoksi toukokuun toisena keskiviikkona. Kansallismuseossa järjestettyjen kokousten yhteydessä esiteltiin valikoidusti yhdistykselle edellisen kokouksen jälkeen saapunutta uusinta kirjallisuutta.

Helmikuun kokouksessa 6.2. esitelmän piti filosofian tohtori Antti Korpisaari aiheenaan ”2000-luvun suomalaiskaivaukset Bolivian Andeilla”. Esitelmässään Korpisaari kertoi Helsingin yliopiston tutkimushankkeesta Boliviassa, esitteli kaivauksien löytöaineistoa sekä kertoi kaivauksien tuloksista. Samalla kuultiin suomalaisten tutkijoiden roolista Etelä-Amerikan esihistorian tutkimuksessa viime vuosina. Kokouksessa oli läsnä 34 henkeä.

Maaliskuun kokouksessa 7.3. esitelmän piti arkkitehti Juhana Heikonen aiheenaan ”Rooman San Clemente 400-luvun asussa”. Heikonen kertoi kuukausikokoukselle tutkimuksistaan Roomassa. Tutkimuskohde sijaitsee Rooman keskustassa ja sen varhaisimmat kerrostumat ovat peräisin 300-luvulta. Heikonen on havainnollistanut kirkon 400-luvun asua tehden kenttätöitä paikan päällä ja myöhemmin tutkimusten pohjalta aikaansaadun tietokonerekonstruktion avulla. Kokoukselle esiteltiin rekonstruktiota, jonka tarkoitus on kirkon entisen ulkoasun havainnollistaminen. Kokouksessa oli läsnä 36 henkeä.

Huhtikuun kokouksessa 2.4. esitelmän piti dosentti, filosofian tohtori Björn Forsén aiheenaan ”Arkeologista kenttätyötä Albanian rajaseudulla”. Forsén kertoi johtamistaan ja Suomen Ateenan-instituutin organisoimista kaivauksista Kokytos-joen uomassa, Kreikan ja Albanian rajamailla. Alue on ollut verrattain vähän arkeologisesti tutkittua ja vuonna 2004 alkanut hanke jatkuu yhä. Hankkeen tarkoituksena on laakson tutkiminen kivikaudelta nykyhetkeen saakka. Tehtyjen löytöjen joukossa on runsaasti eri aikakausien esineitä ja esimerkiksi asuinpaikkoja. Kokouksessa oli läsnä 41 henkeä.

Vuosikokouksessa 8.5. esitelmöi yhdistyksen puheenjohtaja, dosentti, filosofian tohtori Helena Edgren aiheesta ”Puhuvat seinät – keskiaikaisten rakennuksien ulkoseinien kadonneet kuvat.” Yleinen käsitys keskiaikaisten kirkkojen ulkoseinistä on, että niiden koristuksesta ei ole tietoa. Esityksessä nähtiin kuitenkin fragmentteja keskiaikaisten suomalaisten rakennuksien ulkoseinien kuvista sekä voitiin verrata kotimaisten kirkkojen seiä eurooppalaisten kirkkojen koristeellisiin seiäin. Vuosikokouksessa oli läsnä 28 henkeä.

Lokakuun kokouksessa 1.10. yhdistyksen johtokunnan jäsen, dosentti, filosofian tohtori Ildikó Lehtinen opasti yhdistyksen jäsenille Kulttuurien museossa ”Rajantakainen Karjala” -näyttelyn. Kokouksessa oli läsnä 63 henkeä.

Marraskuun kokouksessa 5.11. esitelmöi yhdistyksen työjäsen, dosentti filosofian tohtori Pirjo Uino aiheenaan ”Huomenna Äänislinnaan – arkeologi Aarne Äyräpää Itä-Karjalassa 1943”. Uino kertoi Aarne Äyräpään jatkosodan aikana tekemistä tutkimuksista sekä niiden tuloksista ja kuinka ne liittyivät Suomen sodan-aikaiseen politiikkaan. Kokouksessa oli läsnä 39 henkeä.

Joulukuun kokouksessa 3.12. esitelmöi filosofian maisteri Teresa Leskinen aiheenaan ”Kuriositeettikabinetista luovuuden temppeleiksi. Ortodoksisen kirkkomuseon tarina.” Kokouksessa kuultiin yleisesitys sodan ja evakuoinnin seurauksena syntyneestä museosta ja nähtiin kuvia sen näyttelytoiminnan kehittymisestä. Museolla on tärkeä paikallinen rooli, ja Leskinen kertoi myös museon kehittämissuunnitelmista. Kokouksessa oli läsnä 36 henkeä.

Yhdistys järjesti kevätretken Viroon 26.4.–28.4. yhdessä Britannian The Society of Medieval Archaeology kanssa. Retkellä tutustuttiin kohteisiin Haapsalussa, Kuressaaressa ja muualla Saarenmaalla sekä Tallinnassa ja sen lähiympäristössä. Retkelle osallistui 18 SMY:n jäsentä ja 12 henkeä Isosta-Britanniasta.

Johtokunta kokoontui vuoden aikana neljä (4) kertaa: 17.3., 1.4., 22.9. ja 3.11. Pykälää johtokunnan kokousten pöytäkirjoihin kertyi yhteensä 37.

Yhdistyksen työjäsenten neuvottelukunnan sääntöjenmukainen kokous pidettiin 8.5.2008 Museoviraston 5. kerroksen neuvotteluhuoneessa.

Julkaisutoiminta

Vuoden 2008 aikana yhdistykseltä ilmestyivät seuraavat julkaisut:

– *Iskos* 15. Antti Lahelma. A Touch of Red : Archaeological and Ethnographic Approaches to Interpreting Finnish Rock Paintings. Toim. Mika Lavento. Waasa Graphics Oy. 279 sivua.

– *Iskos 16. Karelian Isthmus – Stone Age Studies in 1998–2003*. Toim. Mika Lavento. Kirjoittajat: Mika Lavento, Ari Siiriäinen, Petri Halinen, Christian Carpelan, Pirjo Uino, Tuija Kirkinen, Arto Miettinen, Kaarina Sarmaja-Korjonen, Eloni Sonninen, Högne Jungner, Terttu Lempiäinen, Kirsi Ylikoski, Jari-Pekka Mäkiäho, Matti Saarnisto, Kerkko Nordqvist, Oula Seitsonen, Dmitrij V. Gerasimov, Sanna Seitsonen. Waasa Graphics Oy. 328 sivua.

– *Kansatieteellinen Arkisto 51*. Katriina Siivonen. Saaristoidentiteetit merkkein virtoina. Varsinaissuomalainen arki ja aluekehitystyö globalisaation murroksessa. Toim. Sanna Kaisa Spoof. Waasa Graphics Oy. 408 sivua.

– *Kansatieteellinen Arkisto 52*. Anneli Meriläinen-Hyvärinen. Luonnon kanssa käsikkäin. Selviytymisen strategiat neljässä pohjoissuomalaisessa yhteisössä eri aikoina 1680-luvulta 1990-luvulle. Toim. Sanna Kaisa Spoof. Waasa Graphics Oy. 469 sivua.

– *Suomen Muinaismuistoyhdistyksen Aikakauskirja 115*. Hanne Selkokari. Kalleuksia isänmaalle. Eliel Aspelin-Haapkylä taiteen keräilijänä ja taidehistorioitsijana. Toim. Torsten Edgren. Vammalan kirjapaino. 220 sivua.

– *Suomen Museo 2007*. Toim. Tuukka Talvio. Kirjoittajat: Hannu Takala & Anssi Malinen, Meri Varonen, Janne Harjula & Jussi-Pekka Taavitsainen, Alex Snellman, Virpi Harju & Seppo Seitsalo ja Antti Metsänkylä. Waasa Graphics Oy. 118 sivua.

Kirjasto, kirjavarasto ja julkaisuvaihto

Yhdistyksen kirjastokokoelmaan luettelointiin 266 monografianidettä ja 388 kausijulkaisu vuosikertaa. Yhdistyksellä oli 214 ulkomaista ja 85 kotimaista julkaisujen vaihtokumppania.

Suomen Muinaismuistoyhdistyksen julkaisujen päämyyntikanava oli Tiedekirja. Julkaisuja koskevaa informaatiota löytyy myös yhdistyksen kotisivuilta.

Yhdistys osallistui kirjamyynnillä valtakunnallisille arkeologian päiville Suomen kansallismuseossa 6.9., Kansallismuseossa järjestetyille Museokauppamesuille 22.11. ja kesän 2008 arkeologian kenttätöiden esittelypäiville 27.–28.11.

Talous

Yhdistyksen vakituinen kokoustoiminta ja jäsenkirjeet rahoitettiin jäsenmaksukertymällä. Jäsenmaksu vuosijäseniltä oli 15 euroa, ainaisjäseniltä 100 euroa ja lahjoittajajäseniltä 500 euroa.

Tieteellisten seurain valtuuskunta myönsi avustusta julkaisutoimintaan 13 000 euroa. Oskar Öflunds Stiftelse myönsi Finskt Museumia varten avustusta 1 500 euroa ja Niilo Helanderin säätiö myönsi 8 000 euroa avustusta Suomen kaupunkirakentamisen historia -projektiin.

Opetusministeriön veikkausvoittovaroista (vuonna 2007) myönnettyistä 250 000 eurosta Suomen sota 200 vuotta -näyttelyn tuottamista varten vuosille 2006–2009 yhteistyössä Museoviraston ja Suomen kansallismuseon kanssa. Summasta saatiin vuonna 2008 233 793,65 euroa, ja siitä käytettiin 233 793,65 euroa.

Jäsenistö

Uusiksi vuosijäseniksi hyväksyttiin Tapani Pitkänen, Juhana Heikonen, Kari Pietarinen, Pirjo Kotamäki, Ulla-Mari Niemeläinen ja Mika Tuovinen. Ainaisjäseniksi hyväksyttiin Hannu Poutiainen ja Jan-Erik Nyman. Työjäseniksi kutsuttiin filosofian tohtori Jan von Bonsdorff ja filosofian tohtori Johanna Vakkari. Yhdistykseen kuului vuoden lopussa 495 jäsentä.

Johtokunta ja toimihenkilöt

Johtokunta järjestäytyi Kansallismuseossa pidetyssä vuosikokouksessa 7.5.2008. Yhdistyksen puheenjohtajaksi kaudelle 2008–2009 valittiin yksimielisesti dosentti Helena Edgren. Erovuorossa olivat johtokunnan jäsenet dosentti Renja Suominen-Kokkonen ja dosentti Tuukka Talvio. Suominen-Kokkonen ja Talvio valittiin yksimielisesti uudelleen seuraavaksi kolmivuotiskaudeksi 2008–2011.

Johtokunnassa jatkoivat lisäksi edelleen varapuheenjohtajana dosentti Paula Purhonen, professori Mika Lavento, dosentti Ildikó Lehtinen ja dosentti Hanna Snellman.

Yhdistyksen toimihenkilöstöön 2008 lukeutuivat sihteeri FM Mikko Teräsvirta, varainhoitaja merkonomi Peter Walden, kirjastonhoitaja FM Johanna Lilja sekä julkaisuvarastonhoitaja FM Teija Nurminen.

Varsinaisiksi tilintarkastajiksi valittiin HTM Toivo Tuomikorpi ja KTM Jouko Ahtola, henkilökohtaisina varamiehinään FK Leena Hakli ja FM Tuula Heikkurinen-Montell.

Helsingissä 3.3.2009

Mikko Teräsvirta
sihteeri

SUOMEN MUINAISMUISTOYHDISTYS

TUOSLASKELMA 01.01.2008 – 31.12.2008

VARSINAINEN TOIMINTA

Julkaisutoiminta

Tuotot		12 891,11
Valtionavustus		13 000,00
Muut avustukset		28 396,59

Kulut

Henkilöstökulut	1 536,80	
Painatuskulut	26 768,10	
Pakkaus- ja postituskulut	900,00	
Muut kulut	28 096,59	-57 301,49

Julkaisutoiminnan tuottojäämä ..... - 3 013,79

Suomen sota 200 vuotta -näyttely

Tuotot		233 793,65
Kulut	233 793,65	

Suomen sota 200 vuotta -näyttelyn kulujäämä 0,00

Muu varsinainen toiminta

Kulut

Henkilöstökulut	4 799,95	
Kokouskulut	948,40	
Muut kulut	2 780,14	- 8 528,49

VARSINAISEN TOIMINNAN KULUJÄÄMÄ ..... - 11 542,28

VARAINHANKINTA

Jäsenmaksut		<u>5 263,00</u>
-------------------	--	-----------------

Kulujäämä ..... - 6 279,28

SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA

Tuotot	8 520,26	
Kulut	- 1 788,26	<u>6 732,00</u>

Tilikauden tulos 452,72

SUOMEN MUINAISMUISTOYHDISTYS

TASE 31.12.2008

VASTAAVAA

Pysyvät vastaavat

Aineelliset hyödykkeet

Maa-alueet, Urajärvi 134,55

Sijoitukset

Osakkeet 35 395,68

Muut sijoitukset 4 564,66 39 960,34

Vaihtuvat vastaavat

Saamiset

Myyntisaamiset 683,76

Siirtosaamiset 1 365,00 2 048,76

Rahat ja pankkisaamiset

152 132,30

Vastaavaa yhteensä

194 275,95

VASTATTAVAA

Oma pääoma

Peruspääoma 134,55

Muu oma pääoma 32 048,99

Ylijäämä edellisiltä tilikausilta ... 60 589,50

Tilikauden ylijäämä 452,72 93 225,76

Vieras pääoma

Lyhytaikainen

Saadut ennakot 90 128,17

Siirtovelat 10 922,02 101 050,19

Vastattavaa yhteensä

194 275,95